

HANNA GADBAN

MIN JIHAD

Jakten på liberal islam

Fri Tanke

Innehåll

Förord	7
Prolog	13
Inledning	17
Min jihad I	25
Svensk dawah I	39
På jakt efter liberal islam I	43
Svensk dawah II	49
Min jihad II	51
Svensk dawah III	55
Min jihad III	65
Svensk dawah IV	71
Min jihad IV	81
På jakt efter liberal islam II	85
Min jihad V	89
På jakt efter liberal islam III	95
Svensk dawah V	99
Min jihad VI	103
Svensk dawah VI	109
Min jihad VII	115
På jakt efter liberal islam IV	117

Svensk dawah VII	121
Min jihad VIII	125
På jakt efter liberal islam V	131
Svensk dawah VIII	135
Min jihad IX	141
Svensk dawah IX	147
På jakt efter liberal islam VI	155
Svensk dawah X	157
På jakt efter liberal islam VII	173
Svensk dawah XI	178
Min jihad X	185
Svensk dawah XII	189
På jakt efter liberal islam VIII	193
Svensk dawah XIII	197
Min jihad XI	203
Svensk dawah XIV	207
Min jihad XII	211
Svensk dawah XV	215
På jakt efter liberal islam IX	223
Svensk dawah XVI	229
Min jihad XIII	231
Svensk dawah XVII	239
Epilog	245
Slutord	255
Tack	259

Inledning

VARJE HELG STÅR de där, i lite olika konstellationer: i Malmö, Göteborg och Stockholm, ibland i Gävle, Borlänge, Fagersta och Örebro. De är inga terrorister, men många av dem sympatiserar med idéerna bakom al-Qaida och Islamiska Staten. Dessa sympatier gör de heller ingen som helst hemlighet av. På Facebook lägger de ut bilder av IS:s logga och skriver hyllningsinlägg till ”bröder” som lidit martyrdöden. Några av dem reser själva till Syrien. Andra förblir under hela sina liv skrivbordskrigare: diskuterar strategier och ideologiska spetsfundigheter med sina meningsfränder i olika sociala nätverk på internet. Ytterligare en grupp kombinerar verksamheten som skrivbordsgeneraler med ständiga resor till Somalia, Syrien, Irak. Vad de gör där förblir okänt. De deltar inte i regelrätta strider. Ofta reser de under täckmantel av att syssla med någon form av välgörenhet.

Den person som byggde upp nätverket av missionerande islamisk verksamhet – så kallad dawah – runtom i Sverige har i olika omgångar belönats med stora stipendier av Ungdomsstyrelsen. För sitt arbete mot rasism. Detta samtidigt som flera av hans ”bröder”, som har skolats i den missionsrörelse han byggt upp, deltar på samma sida som de terrorister som i Irak och Syrien

halshugger kristna, shiamuslimer och yazidier.

Den här boken handlar om svensk dawah-verksamhet. Men den handlar också om svårigheten att etablera en motvikt till de radikala islamisternas göranden och låtanden i Sverige år 2015.

Varför ser vi i den svenska offentligheten inga muslimer som bedriver någon alternativ missionsverksamhet – som kallar till en pacifistisk form av islam, eller till liberal islam? Hur kan det komma sig att en liten sekteristisk grupp av islamister helg efter helg står på torgen, och hur kan personer med nära kopplingar till den här miljön uppfattas som självklara representanter för svenska muslimer när islam diskuteras i media och politik?

Vad är det som gör att myndigheter öser mångmiljonbelopp över seminarier och fortbildningsverksamhet med kopplingar till dawah-rörelsen? Varför bjuder man till Sveriges riksdag den brittiska journalisten Yvonne Ridley, som är känd för sina antisemitiska uttalanden och som har inlett anföranden med att uppmana till bön för den ökände al-Qaidaledaren Anwar al-Awlaki? Hur kunde den person som bjöd in Ridley till riksdagen senare bli minister i regeringen och de som protesterade mot utnämningen omedelbart förses med rasiststämpel?

Vem bär ansvaret för att radikal islamism flyttar fram sina positioner? Beror det på muslimerna själva, eller står orsaken att finna någonstans i det svenska samhället?

Jag ska i den här boken rikta fokus mot det svenska samhället. Jag ser frånvaron av liberala muslimska röster i offentligheten som en konsekvens av hur politiker, akademiker och journalister valt att förhålla sig till islam, eller närmare bestämt: som en följd av vilka man har valt att betrakta som islams representanter i Sverige.

Alternativen till islamism finns nämligen. De är kanske inte

INLEDNING

så välorganiserade, men de existerar och mitt yttersta syfte med den här boken är att uppmana svenska beslutsfattare och opinionsbildare att vidga sökfältet, att gå nedåt i de muslimska verksamheterna och organisationerna för att få kontakt med andra krafter än dem som alltid beredvilligt ställer sig längst fram i ledet och erbjuder sina tjänster.

Min tes är att det hade kunnat stå andra personer på torgen och tala om islam, om man i den svenska offentligheten hade gett utrymme åt andra tolkningar av religionen än en viss extrem sunnimuslimsk version.

Jag vill propagera för liberal islam i dagens Sverige. Att detta är viktigt, just här och just nu, har att göra med den islamistiska extremismen, dess framflyttade positioner och de alltmer framgångsrika försöken att normalisera den.



Den dominerande synen på islam i Sveriges medier och samhällsdebatt är förenklad. Här saknas ofta en grundläggande insikt om de många olika, och i vissa fall direkt motstridiga, perspektiv som finns representerade bland muslimer över hela världen. Det har uppstått en ensidig bild av islam, vilket har gett extrema krafter, som påstår sig företräda Sveriges alla muslimer, möjlighet att växa sig starka i religionsfrihetens namn. Dessa har i sin tur desarmerat varje invändning mot sin verksamhet genom att så snart de utsätts för ifrågasättande svara med att stämpla kritiken som islamofobisk och därmed rasistisk.

Strategin har underblåsts av en naiv vänster som gärna ser sig som ljusets riddare med uppgift att hålla demokratins ställningar fria från "fascister", vilket är den term man envist försöker klistra

på Sverigedemokraterna. Och när denna förklaringsmodell köpts av media, har det ofta inte dröjt länge innan man lyckats utsträcka termen ”fascism” även till den radikala islamismens kritiker i största allmänhet, oavsett om dessa är socialdemokrater eller folkpartister.

Det är så logiken ser ut i betydande delar av det offentliga samtalet i Sverige år 2015. Har man, som jag själv, rötter i Mellanöstern – eller i Nordafrika – häpnar man över naiviteten. Vi som i arabvärldens storstäder sett Hitlers *Mein Kampf* säljas och hyllas – inte av islamisternas liberala kritiker, utan av islamisterna själva.

Att anpassa islam till det moderna, liberala och demokratiska samhällets villkor är nödvändigt för att stävja den radikaliserings som sker i svenska förorter. Det som pågår måste tas på stort allvar, även om radikaliserings berör få personer nominellt sett. Om detta tycks svenska politiker och medier ha blivit medvetna under det senaste året, då man yrvaket förfasat sig över Islamiska Statens härjningar och samtidigt insett att ungdomar rekryteras från förorter utanför Stockholm, Göteborg och Malmö och från Örebro, till Islamiska Statens och Jabhat al-Nusras jihadistförband i Syrien och Irak.

Dock menar jag att medier och politiker i allmänhet inte vill eller förmår inse vidden av problemet. Detta beror åtminstone delvis på att de själva indirekt har bidragit till radikaliserings. Från politiskt håll har man inte bara blundat för jihadismens utbredning, utan också underhållit de mest extrema elementen i den islamistiska miljön med frikostiga mångmiljonbidrag varje år. Och medier har valt att se bidragstagarna som legitima företrädare och agendasättare.

Under arbetet med den här boken har jag konfronterats med

en verklighet som sällan eller aldrig uppmärksammas i svenska medier. Förtvivlade föräldrar ringer säkerhetspolisen och ber om hjälp för att hindra sina unga söner eller döttrar från att resa till krigshärdar i Irak och Syrien. Andra reser i desperation själva till de krigshärdade områdena för att söka efter sina försvunna barn. Unga kvinnor som visar sig ha våldtagits på väg mot shariastyrda områden. Unga män som har lemlästats eller mördats.

Och självfallet har en del unga som deltagit i dessa sekteristiska strider återvänt till Sverige, inte enbart med traumatiska upplevelser i bagaget, utan även med kunskaper som kan användas för nya terrorhandlingar, här eller utomlands. Det är en skrämmande situation. Delvis beror den på att Sverige så länge har saknat en skarp och genomförbar lagstiftning som kriminaliserar medverkan i terrorgrupper.

Men framför allt beror situationen, menar jag, på att alternativ saknas för unga människor som vill behålla sin muslimska tro i ett modernt samhälle. Islamismen i sin extremistiska skepnad är, trots sina hänvisningar till ålderstigna källor, en åskådning som fyller ett existentiellt behov i den globaliserade och mångkulturella värld som vuxit fram under de senaste decennierna.

Problemet för de personer som radikaliseras och deras anhöriga är att deras möten med extremistiska imamer och predikanter så sällan vägs upp av motbilder. Motbilder som visar att islam visst är möjlig att förena med ett modernt, sekulariserat samhälle. Som visar att det inte finns en inneboende motsättning mellan moderniteten och muslimerna. Att islam som religion kan vara tójbar på samma sätt som kristendomen. Att en god muslim, kort sagt, inte måste vända liberalismen ryggen. Motbilder som visar att det västerländska samhället inte alls präglas av en inneboende fientlighet mot islam som sådan.